

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrt leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrt leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XL.

V Ljubljani, 23. kimovca 1887.

List 38.

Katoličani, v Rim, le v Rim!

(Konec.)

„Odbor za romanje“

naznanja to-le:

1. Romanje, ki ga vravnava odbor na Dunaju, se bode godilo mesca aprila (mal. travna).

2. Iz Rima so naznanili, da avstrijski romarji bodo tam sprejemani od 10. do 20. aprila 1888.

3. Popotna rida za avstr. romanje je ta-le: Dunaj-Amsetten, Š-Mihel, Belak, Ponteba, Padova, Ankona (Jakin), Rim. Sprejemali se bojo romarji po vmesnih postajah, kakor so za Slovence: Belak, Terbiž, Videm.

4. Tje gredé so prenočišča in postanki: Padova in Ankona (obiskanje Lorete in Asisa).

Povernitev iz Rima je povoljna po določeni progi: Rim — Foligno — Perugia — Florencija, Bolonja — Padova itd.

6. Odbor bo poskerbel:

- a) za stanovanja v Rimu in po vmesnih postajah na poti tje, ako kdo za to naprej plača;
- b) skerbil bo odbor dalje, da bodo romarji zamogli ogledati si naj imenitnije kraje, svetišča itd.;
- c) enako bo skerbil, da bodo romarji imeli skupno zaslišanje pri sv. Očetu Leonu XIII.;
- d) tudi, da bodo imeli skupno sv. Obhajilo, najberže v veliki cerkvi sv. Petra;
- e) da se romarjem podeli duhovnih milost in potrebne dispenze;
- f) da se bode po zmožnosti vstreglo tudi drugim željam.

7. Odboru je že na avstrijskih in laških železnicah zagotovljena za 50 percentov znižana cena.

Plača:

Romarji, ki se bojo poslužili posebnega vlaka, plačajo od Dunaja do Rima za tje in nazaj po 100 gl. a. v., ako se peljejo v prvem razredu; po 75 gl. v drugem, in po 45 gl. za 3. razred.

Kteri pristopijo v Št. Mihelu, v Belaku, v Terbižu, ali Vidmu, je cena primérno nižje postavljena.

Karte veljajo za 2 mesca.

To romanje je djanje kerščanske pobožnosti in skazovanje katoliške vere; torej odbor vabi take, ki imajo pri tem verski namen.

Da se na tem popotvanji ohrani potreben red med romarji, se bodo vdeležniki morali podvreči zadevnim vravnavam in pravilom, kar je očitno. Zato odbor dovoli le tistim vdeležiti se romanja, kateri se skažejo s priporočili od svojih duhovnih pastirjev, od predsedstva katoliških družb, ali pa od družih prav zanesljivih in znanih katoličanov.

S tem je odbor naznanil samo, kar se namérja; vender je pa že zdaj voljan sprejemati naprejue oglasila za vdeleženje pri romanji. Oglasila z dotičnimi vprašanji se pošiljajo ali z napisom: An „das Hochlöbl. Comité der Rom - Pilgerfahrt.“ Wien, I. Annagasse 9, — ali pa do škofijskega odbora (pri nas n. pr.: Naj pr. milgosp. dr. Andrej Čebašek, prelat in kanonik v Ljubljani).

Odbor dunajski poslednjič želí, da bi Bog blagoslovil to početje in prav mnogim katoličanom podelil milost romati k groboma apostolskih poglavarjev, ter bi se poterjeni v sv. veri domú vernili, in tudi svojce navduševali z ljubeznijo in vdanostjo do Rima in do vesoljnega Očeta vsega kerščanstva! To romanje naj prav mnogim bode eden naj lepših in ginljivših spominov vsega njihovega življenja. —

K temu bodi opomnjeno, da tudi odbor naše škofije je preteklo nedeljo imel sejo in nasvetovana je bila slovesna procesija iz Ljubljane na Dobrovo v spomin zlate maše sv. Očeta Leona XIII., ki bi se utegnila napraviti rožnovenško (roženkransko) nedeljo. Vender to še ni določeno in ko bo zrelo, se bode natanko oznanilo.

Podpisanih je 11 dunajskih odbornikov.

Zvonovi.

Gospod Farnier, posestnik največje tovarne za zvonove, katera dela že preko 200 lét, izdal je zanimivo delo, v katerem obravnava zgodovino zvonov in zvonarstva sploh. Iz te znamenite knjige posneli smo sledeče:

Kedaj da so se zvonovi iznašli, ni znano; vender pa mislijo nekteri, da so jih iznašli Kitajci za cesarja Hoang-Tia, kateri je leta 2264 (?) pred Kristusom ukazal liti zvonove. Hebrejci so tudi jako zgodaj poznali

nove, ker so jih lili že na svojem potovanju čez puščavo. Tako pripoveduje sv. pismo.

Berž ko ne so se Hebrejci od Egipčanov naučili poznavati in liti zvonove. Cesar Avgust je ukazal veliko število zvonov napraviti na Kapitoliju, enem sedmerih rimskih gričev, kjer je stal Jupitrov tempelj. O tem času so tudi prodajalci v Rimu z zvonjenjem vabili kupovalce na terg, kjer se je prodajalo razno žito. Za časa preganjanja si kristjani niso derznili rabiti zvonov; Rimci pa so z zvonjenjem naznanaovali čas zborovanja. Kristijanom pa se je moral čas shoda na njihovo stanovanje naznautiti.

Leta 865 jeli so Gerki rabiti zvonove, v tem ko so prej rabili navadno neke plošče, če so hoteli naznauti čas zborovanja. Tako so delali tudi razkolni kristjani na athoški gori in delajo še dandanes.

Maronitovski menih pa kliče z nabijanjem na dve zvoneči deski, kateri visite na katem drevesu, popotnika zaslega v puščavi. Kristijanov pa niso samo z razbijanjem na zvoneče deske vabili k službi božji, ampak tudi s kovinskimi ploščami, na katere so tolkli s palicami ali pa s kladvi. V nekaterih krajih pa so rabili tudi navadne ropotulje, kakoršne rabimo sedaj samo veliki teden. Ne vé se pa natanko, kedaj da so začeli rabiti zvonove v zahodnih deželah. Sploh menijo, da je Nolaški škof sv. Pavlin leta 431 po Kr. prvi dal v svoji stolni cerkvi napraviti zvonove. To terdijo zlasti mnogi duhovni, dasiravno sv. Pavlin v obširnem popisu svoje bazilike v Noli niti besedice ne zine o zvonovih ali zvoniku.

Gotovo pa je, da so v gerških cerkvah kasneje jeli rabiti zvonove, kakor v rimskih. Benečanski zgodovinarji pravijo, da je dože Ursus Patriacicus leta 865 perve zvonove poslal cesarju Mihaelu. v zahvalo za poslano mu pomoč v boju proti Saracenom. Ko pa je Mohamed II vzel Carigrad, prepovedali so leta 1452 rabiti zvonove na Turškem. Še-le v osmem stoletju jeli so občno rabiti zvonove in v ta namen napravljati zvonike poleg cerkev. L. 770 dal je papež Štefan III zidati zvonik poleg cerkve sv. Petra v Rimu in tri zvonove vanj obesiti.

V jednajstem stoletju pa je dal kralj Robert napraviti za cerkev sv. Aignan-a v Orleanu pet zvonov, katerih najtežji jetehtal 26 centov. Toda še-le proti koncu 15. stoletja jeli so večje in težje zvonove liti, ter jih tudi v cerkvi rabiti in kerščevati. Pervi blagoslov prejeli so zvonovi precej ko so bili uliti, drugi blagoslov pa v hipu, ko so jih v zvonik potegnili. Obred kerščevanja zvonov so pozneje popravili. Posluževali so se pri kerščevanju tudi vode, s katero so zvon omili. Nato so zvon zaznamovali, ter mu dali ime kacega svetnika, kakor je to v navadi pri kerstu.

Največje zvonove so ulili v šestnajstem in sedemnajstem stoletju. Toda kljubu vsi ročnosti in vsem naporom zvonarjev se veliko število zvonov ni posrečilo; kajti ker je znanost zvonarstva obstala le iz skušenj zvonarjev, bilo je težko dobiti pravi akord in harmonijo. Skušnje svoje pa so zapuščali stari zvonarji le svojim potomcem; zato so ostale stoletja kakor skrivnost v eni in isti rodovini. Še-le v šestnajstem stoletju in pozneje so Vanechire v Italiji, Mersenne na Francoskem, Emony na Holanškem, Deraaf na Nemškem in Kristof Hodsen na Angleškem javno stopili in razjasnili vse osnovne pravila zvonarstva, katero je sedaj popolnoma razvita znanost. Tehnologijo zvonov pa je na poseben način obravnaval menih Theofil iz Bugere v nekem rokopisu iz dvanajstega stoletja. Leta 1636 in 1648 izdal je Mersenne svojo učeno knjigo o porabi muzikalične teorije z ozirom na zvonove, katera slovó: „Harmonicorum in

quibus agitur de sonorum causis et effectibus etc.“ Pavel Emmony je deloval v Amsterdamu na državne stroške; kakor Mersenne je tudi on opazoval, da daje zvon na različnih krajih različne tone. Po premozihi poskusih posrečilo se mu je končno dati zvonu osnovni glas (ton). Našel je tudi terco, kvarto in kvinto na straneh in na zgornjem delu zvona. Opazoval je tudi, da višina vsacega tona je zastavljena na veličino kroga, debelosti kovine in na sestavo posameznih delov zvona.

Vsak harmoničen del zvona se zamore določiti po natančnih razmerjih naj imenitnejših zvonarjev današnjega časa.

Pred Amomyjem so našli ta razmerja še le po premozihi, negotovih, a silno dražih poskusih. Ta zvonar je postal slaven zató, ker je v svojem življenju napravil 333 zvonovskih iger. Amomy se je povzdignil v svoji umetnji do tako visoke stopinje, da je znal osnovni ton, katerega je s svojimi računi že naprej določil, vselej zopet na zvonu najti, ter napraviti zvon, kateri je bil v vseh svojih delih popolnoma harmoničen. Zatorej je tak zvon lahko vstrezal tonom vsacega glasbinega orodja. Iz tega se razvidi, da harmoničen zvon ni delo naključja, temuč nasledek učenih kombinacij. Tak zvon ni tedaj nič manj krasen in dragocen kakor Stradivarijeva violina ali pa orglje, katere je napravil Dom Bados. V prejšnjih stoletjih so vlivali zvonove blizo mesta, kjer so imeli viseti. Zvonarji so se vstavljali s svojimi pečmi na pokopališčih ali pa v obližji cerkvá. To se je godilo zlasti zaradi tega, ker je bilo prevažanje težkih zvonov silo težavno; pomniti moramo namreč, da tedaj še ni bilo dobrih cest, prekopov ali pa železnic. Zvonarji so zapuščali svoje domačije na pepelnično sredo in se vračali o vseh Svetnikih. Hodili so od cerkve do cerkve, od samostana do samostana. Če so se ustavili v kakem samostanu, so jih ondi jako čislali; med tem ko so se njihovi modeli sušili, so oni hodili na lov ali pa so ribarili v samostanskih ribnikih. Vse njihove priprave, katere so rabili, so bili: kompas, mera za zvonove in nekoliko matic za čerke in okras zvonov. Po smerti očeta so sinovi podedovali te priprave, ter z njimi nadaljevali svoje delo na isti način, kakor njihovi predniki. Tedaj se ni čuditi, če najdemo na zvonovih gotovske napise v času, ko se pisanje s temi čerkami že davno ni več rabilo. V resnici pa niso bili vsi stari zvonovi vlti blizo jim odločenega mesta. Tako na primér je Andrej Bear v Louvinu vltil leta 1733 zvon za cerkev sv. Leonarda v Limoge-ah, katere so oddaljene nad 200 milj od Louvina. Stalne zvonarne pa so se napravile še le v našem stoletju. Zvonarstvo je v sedanjem stoletju zapustilo svoj stari tir, ter postalo jako cvetoča obertnija, katera je zastavljena le na umno ravnanje združene vednosti in prakse. Stari metallurgisti, zlasti pa zvonarji, so imeli za svoje patrone sv. Elija, sv. Humberta in sv. Antona pušč., ki so jih klicali na pomoč, da bi zvonovi dobili čist glas. Nekateri so častili tudi sv. Pavlina, škofa Nolaškega, kot svojega zavetnika, ker je menda prvi zvonove vstanovil v katoliških cerkvah. Ker se je prvi zvon glasil v Kampaniji, zove se zvon po italijansko tudi campanolo.“

Najboljša snov za zvonove je zmés iz cina in bakra. V sto funtih zmesi je okoli 75 do 80 funtov bakra in 20 do 25 funtov cina. Sploh so preje menili, da je v starih zvonovih raztopljen velika množina srebra. To pa je bila velika zmota; kajti kemične razkrojbe zvonov 15., 16. in 17. stoletja so pokazale, da obstojé stari zvonovi iz $\frac{4}{5}$ bakra, $\frac{1}{5}$ cina in množine cinka v razmérji 1:2 za 100 delov. Največji zvon v Rouven-u, „La Nouvelle“, je bil vlt v 12. stoletju. Ker ima posebno lep glas, so sploh menili, da obsega veliko

množino srebra. Leta 1830 so napravili analizo (razkrojbo), in dobili so 71 delov bakra, 26 delov cina in 1,80 dela cinka; zguba 1:20. Veliki zvon v Kremli v Moskvi, čegar dele je car bil sam določil, obstoji iz 84,51 bakra, 13,21 cina, 1,25 žvepla, zguba 1:3.

Papež Sabinijan, kateri je umrl leta 605, ukazal je naznanjati čas z bitjem na zvonove, zato, da bi se nikdar „*Horae canonicae*“ ne zamudile.

Ko je Klotar leta 610 oblegal mesto Sens, jeli so v mestu zvoniti. Tega pa se je Klotar tako prestrašil, da je nehal od obleganja. Zvonike so upravljali navadno iz hrastovega lesa in takó, da niso bili s cerkvenim poslopjem v nikaki zvezi. Največji in najtežji zvonovi so: na Francoskem v Sensu „*La Savienne*“, kateri tehta 18,000 kg. Vliil je ta zvon leta 1560 Gaspard Mougine Vicard. Temu sledi zvon *Le Bourdon* v cerkvi Naše ljube Gospe v Parizu, kateri tehta 16,000 kg. Vliil ga je leta 1400 Jean de Montaigne. Prelili pa so ga N. Chapelle, F. Millot in F. Moreau leta 1685. Odslej pa tehta le 32,000 liver. Le gros Bourdon v Reims-u tehta 12,000 kg., zvon Amienski 11,000 kg., in zvon katedralne cerkve v Lijonu 10,000 kilogramov. Ravno toliko tehta tudi zvon katedralne cerkve *Notredame-de-la Garde* v Marseilles-u. Na Angleškem tehta zvon sv. Pavla 17,000 kg., parlamentov zvon 15.238 kg. in jorški 10,000 kilogramov. Zvon stolne cerkve v Kolinu tehta 23,000 kg., stolne cerkve v Erfurtu pa 20,000 kilogramov. Bernski zvon tehta 13,000 kg., veliki zvon cerkve sv. Štefana na Dunaju pa 20,000 kilogramov. V Belgiji je največji zvon v katedralni cerkvi Tournay-u, kateri tehta 10,000 kg. Zvon sv. Petra v Rimu tehta samo 10,360 kg., v mestu Loreti 11,000 kg. in stolne cerkve v Milanu 10,000 kilogramov. Največji španski zvon visi v Toledu in tehta 23,000 kg. Na Portugalskem pa tehta največji zvon stolne cerkve v Lizaboni 11,000 kilogramov.

Najogromnejši zvonovi pa se nahajajo na Ruskem. Tako tehta zvon sv. Isaka v Petrogradu 25,000 kg. Vliil je bil leta 1858. Zvon sv. Ivana v Moskvi tehta 57,000 kilogramov. Kralj-zvonov pa se nahaja v Kremli. Višina mu znaša 7 metrov, premér osnovne ploskve pa meri 7 metrov 66 cm., ter tehta 246,000 kg. ali 4920 centov. Ta velikanski zvon je vliil leta 1733 Mihael Monterine. Po nesreči se je v delavnici, kjer se je zvon nahajal, vnel ogenj, ter je zvon močno poškodoval. Odtergal se je namreč velik kos ob spodnjem robu. Leta 1836 spravili so ta zvon, kateri ni še nikdar v stolpu visel, na granitno podlago na kremeljskem tergu, kjer se še sedaj nahaja. (Wahrhfrd.)

Zvel. Andrej Bobóla.

slovanski sv. mučenec, veliki poljski misijonar in ud Jezusovega društva.

(Njegovo življenje, in smert redkega mučenca in čudeži.)

Spisal po izvirnikih Alfons Luznik.

(Dalje.)

§. 4.

(Velika čast kreposti in svetosti, ktero je bl. Andrej vžival pri osebah vsacega stanu. Odloči se za Polezijo.)

Da je bl. Andrej došel do tolike slave, svetosti in naposled do mučeniškega venca, imel se je seosebno zahvaliti neumorni svoji vaji v kreposti; kajti vse svoje žive dni je poživiljal in vterjeval svojo dušo z molitvijo, niti je človek slišal dalji govor kakoršen koli od njega, čigar vsebina bi ne bila tudi po večjem delu hvala Božja; prenašati terpljenja vsake verste bilo je njegovo največje veselje, in kakor Frančišek Ksaverij, ktereja

je bil goreč častitelj, želel je obilnih križev, katerih se ni ustrašil, ako so bili še težji. Nikoli ni nastopil misijona, da bi se ne bil prej pripravljajal z ostrim postom ob kruhu in vodi več dni, in večidel je nadaljeval tako zatajevanje samega sebe do konca misije. V poveljih svojih vikših je spoznaval Božjo voljo, ravnojač se po tem s toliko natančnostjo, da je imel le malo sebi enacih redovnikov, prisvojivših si to vodilo sv. Ignacija. To velja tudi gledé pravičnosti do bližnjega in ljubezni do Boga. Snovala se je nekoč v vilenskih sodiščih zelo važna in zamotana pravda, ktera je po nekaj zadevala tudi Jezusovo društvo. Sodniki prasha jo bl. Andreja za svet, in po njem sklenejo sodbo. Protivniki, nezadovoljni z njo, obernejo se berž do raznih višjih sodišč, ktera pa, ne da bi jo uničili, jo še le prav toplo pohvalijo, in vilenski sodniki, prišedši s tem še v večje zaupanje, ne morejo se zadosti zahvaliti Andrejevemu razumu in nepristranosti.

Med tem pride leto 1655 in meseca julija bl. Andreja pokličejo v varšavski kolegij, kjer se je bila zbrala deželna kongregacija. Tukaj ima priliko soznaniti se z mnogimi pobožnimi možmi, kakoršnih tedaj ni malo bivalo v onih krajih, in so bili polni gorečnosti za katoliško vero; so se toraj na mah prikupili apostolskemu možu, ki želi se čedaljebolj ogreti na živih zgledih njihovih v kreposti in tem več razširiti in vterditi svoje vednosti o Božjem veličanstvu. Zlasti dva izmed njih je imel v posebnih časih; zato jima tudi pokloni svoj glas, da se izvolita in odpošljeta v Rim kot pooblaščenca. Pervi je bil Viljem Rosa, rodóm Francoz; spovednik kraljice Ljudovike in redovnik občudovanja vreden zaradi gorečega spoštovanja Marije Device, ktera mu je večkrat pridobila milost, da je mnoge naj uporniške grešnike spreobrnil k sv. veri, in ki je, kakor se je za časa svojega življenja imenoval Marijinega suznja, bil po svoji želji pokopan ob znožji njenega altarja. Umerl je 25. julija l. 1657 malo več ko en mesec po glasoviti smerti bl. Andreja. Drugi je bil Janez Mambrec, rojen na Škotskem in mož kraljeve kervi. V ječo veržen v svoji domovini za katoliško vero, bil je potem pregnan, in živel je več let v Varšavi, ves vdan delom verske popolnosti in pomoči za verne duše, neumorno spovedovaje Italijane, Angleže, Nemce, Francoze in druge ptujce, ki so v tem mestu prebivali. Sveto svoje življenje sklene l. 1670.

Po končani kongregaciji se razidejo oni pobožni možje v razne strani velicega vojvodstva, da se kakor zid postavijo za Božjo hišo, namenjeni z vsemi svojimi močmi biti terden jéz proti ulomu razkolništva in krivoverstva, ki preti vsi katoliški deželi. Bl. Andrej dobi nalog, da prehodi s svojimi misijoni vso polezijsko provincijo, in iz pinskega kolegija, njemu toliko priljubljenega, zverševal je svoje apostolske izlete krog in krog. Človek komaj verjame, koliko je doveršil ta sveti mož v samih dveh letih, koliko je preterpel v slavo Božjo z nepremagljivim duhom in nespremenljivim veseljem. Gotovo ni preveč reči, da je pokropivši s svojim kervavim potom vso ono provincijo zaslužil po vsi pravici naslov apostola Polezije in Pinskega. Predno se odpravi v Pinsk, odpošlje nekemu priserčnemu prijatelju pismo, v katerem se mu toplo priporoča za njegovo priprošnjo, da mu Bog dodeli milost, umreti za Njegovo slavo, kakor je vselej želel, ter zdaj išče, da v Pinski umerje kot mučenec. Piše se, da je to važno pismo videl Marijan Votovič, najvišji maršal velikega vojvodstva litvanskega.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Stoletnica na Berdu. Petindvajsetletnice, štiridesetletnice, petdesetletnice so dandanes navadne slovesnosti. Bolj redke so pač stoletnice, so pa tudi toliko bolj imenitne in važne. Taka stoletnica obhajala se je na Berdu, ker 100 let je minulo, odkar je bila na Berdu samostojna fara ustanovljena. V ta namen je bila izvoljena 15. nedeljo po Binkošti, v nedeljo sl. imena Marijinega ko je ob enem na Berdu cerkveno žegnanje. Farani so razveseljeni čakali te stoletnice, ter delali blagoselčno za primerne priprave, stavili pred cerkvijo in farovžem več lepih mlajev, ktere je daroval g. grajščak Janko Kersnik; dekleta so spletle mnogo vencev, in napravljeni bili so tudi primerne napis, kakor:

Pred cerkvijo:

Berdska fara serčno se raduje,
Ker se nje stoletnica praznuje.

Ob cerkvi:

To je hiša Božja in vrata nebeske.

Pred farovžem:

Za stoletnico mir tej hiši in celi fari!

Cerkev, silno lepa po zidavi, je bila še vendar kolikor moč ozališana za to veliko slovesnost. Vreme je bilo kakor nalašč za to, bilo je namreč oblačno in hladno, da ni bilo v cerkvi prevelike vročine. Da bi bila slovesnost bolj sijajna, bilo je veliko gospodov povabljenih in prišli so naslednji: prečast. gosp. kanonik dr. J. Kulavic, kot zastopnik ljubljanskega korarskega zbora, kateri je patron tej fari; prečastni gospod častni kanonik in Moravški dekan Janez Toman; preč. P. gvard., Teodorik Muren iz Kamnika; čast. gosp. župnika Alojzij Starč iz Rove, in čast. gosp. beneficijar Št. Vidski Jan. Železnikar. Nekaj je bilo po bolezni zadržanih.

Kmalu po deseti uri pomikal se je spreved duhovnov v lepo ozališano cerkev med krasnim zvonjenjem in pokanjem možnarjev. Tu stopi na prižnico preč. P. gvardijan Kamniški, ki je v zgovorni in prepričavni besedi v I. delu obujal verne k zaupanju na Marijino pomoč, v II. delu pa razlagal pomen te slovesnosti ter farne stoletnice, in povdarjal je, kolika sreča za farane je ta, da imajo lastno mater faro, in naglaševal, kako obilne dobrote so prejemali v tej cerkvi. Spodbujal je farane k dolžni zahvali itd. Po pridigi bila je slovesna sv. maša med asistenco, ktero je pel gospod kanonik dr. Kulavic; Berdske pevke pa so pod vodstvom svojega spretnega pevovodja in orgljavca gosp. Janeza Janeža kazale, da so lepo izurjene.

Po maši je v zahvalni pesmi donela vsegamogočnemu Bogu čast in zahvala iz stoternih src. Pri obedu sledile so si pri takih priložnostih in slovesnostih navadne napitnice.

Popoldne ob 3 so slovesne pete litanije sklenile cerkveno slovesnost. Pobožnemu ljudstvu pa bode ta stoletnica gotovo dolgo v dobrem spominu ostala, ter ga k hvaležnosti do Boga vnela.

(Konec nasl.)

Od Št. Gregorija. Premili gospod knezoškof ljubljanski so pisali v prvem pastirskem pismu, ko so škofijo nastopili: „Kranjsko ljudstvo je dobro ljudstvo, pa verno ljudstvo.“ Pač prav so imeli, ker ljudstva jedro je še zmiraj dobro, če tudi ima marsikaj slabih zgledov. Da je res temu tako, kažejo cerkvene slovesnosti, bodisi nove maše, bodisi birmovanje, ali sveti misijoni, katerih se ljudstvo z veseljem vdeležuje, in

cerkve, za ktere vneto skerbí. Ena cerkvenih slovesnosti je bila 11. t. m. pri sv. Gregoriji. Blagoslovili so prečast. gosp. častni kanonik in dekan Ribniški nova stranska altarja, ktera je prav krasno in umetno izdelal podobar g. Fr. Jontez iz Lašič. Ljudje so komaj čakali, kdaj bodo altarji dodelani in v dan blagoslovljevanja je hotlo mlado in staro biti pri slovesnosti; tudi se je marsiktera solza svetega veselja ulila po licih poslušavcev, ko so preč. g. dekan razlagali podobe Matere Božje in sv. Valentina. Ljudstva je bilo veliko od blizo in od bolj daleč. Bodi serčna hvala preč. gosp. dekanu, pa sedanjim čast. gg. duhovnom za vdeleževanje. Če Bog dá, bomo imeli pri nas 22. t. m. sveti misijon, ktere ga se ljudje že veselí.

Iz Sežane. 13. septembra (*Vert Scaramanga. — Štiridesetletnica duhovnikov teržaške škofije.*) Naš prijazni glavni terg kraški, Sežana, ima večkrat priliko kaj posebnega gledati. Vsakoletne vojaške vaje meseca avgusta, potem vsakomesečni somenj (12. dan), zraven prejšnjih znamenitih somnej na dan najdenja in v dan povišanja sv. Križa (3. maja in 14. septembra), c. kr. okrajno glavarstvo, velike gostilne, teržaška gospoda, ki o letni vročini prihaja iz mesta, da se svežega zraka navžije, — daja temu kraju nekako meščansko lice. Zlasti ne zamudi noben ptujec, ako le utegne, da si ogleda krasni perivoj (vert) teržaškega milijonarja Scaramanga. Kaj ukusno, in razvoj človečanstva posnemajoče je razredjen vert v pet oddelkov. Pervi na desni strani, ako se vstopi od glavne ceste, je gozdni del; najpred so tudi ljudje po gozdéh bivali in divjo zverino pobijali; dalje je ovočni (sadni) vert, tretji polje in povertninski sadnik, kazoč drugo in tretjo stopinjo človeške kulture — poljedelstvo, in zraven tega oddelka so veliki hlevi s pitanim blagom, krave nenavadne velikosti, katerih sleherni ima nad jaslami napis, kako se imenuje; deržé jih kakor gospé svoje verste. Četrti razdelek je vinograd, v kterem rasto naj plemeniteje terte; in peti najkrasnejši je cvetlični vert z raznoterim tropičnim rastlinjem. Palme, dracene, thuja, stotina raznih vertnic (šipkov), velikanški kristavci (datura); šaraste astre, pelargonije (geranije), zimice itd. itd., da se jih skoro ne more dosti nagledati.

Lepó se podajata okrogla vodnjaka, v sredi cvetličnih vertov pred hišo gosposko in pred zimskim stekleniškim cvetličnim hramom, obklopljena s krasno cvetočo kačunko (calla); v sredi izmed kupčeka scejenika kamna šterli navpik tenka cév, iz ktere kakšenkrat kviško šine kristalnočisti curek vodé, da se padajoč v vodnjak kakor drobni dež razperši nad snegobelim zvezdatim cvetom indijskega lotusa, ki poverhu plava, in nad zlatimi ribicami, ki veselo gomazeče se lovijo po svojem mokrem domu.

A danes nam je stopiti še v drugi krasnejši vert, v duševni vinograd Gospodov. Kaj tako lepo priterkavajo sežanski zvonovi? čemú plapolajo zastave iz zvonika? Kak praznik se obhaja, kateri god se proslavlja? Glej, osem častitih duhovnikov teržaške škofije, osem delavcev v vinogradu Gospodovem, poljedelcev na duševnem polju, vertnarjev skušenih v Božjem vertu, ko se je po štiridesetletnem trudu večer približal njihovemu življenju, preden jih Gospod pokliče, da jim plačilo deli, se snidejo še enkrat skupaj pri svojem tovaršu 40letniku, gostoljubnem župniku Sežanskem, preč. g. Jožefu Komanu. Gospodje: Urban Golmajer, častni kanonik, župnik dekan tomajski, Jurij Jan, častni kanonik, župnik dekan dolinski, Karol Huth, duh. svetovalec, župnik vojaški v Zagrebu, Anton Pucič, vpokojeni župnik iz Žmija v Istri, Janez Vovk, župnik v Bazovici teržaške okolice, France Zupan, ki že 31 let kaplanuje v Poljanah

v Liburniji (Istri) ter je kot izversten učitelj odlikovan z zlatim križcem s krono, kakor otec spoštovan od ondašnjih duhovnikov; — ti so obhajali štiridesetletnico svojega mašništva.

Pridružil se je tudi nekdanji sošolec, štiridesetletnik goriške škofije, sedaj v naši škofiji v Kopri na Krasu službujoči vpokojeni gosp. Antonin Nanutti, Goričan. V spremstvu g. Zupana bil je njegov nekdanji učenec v Kastvu in sedanji verli župnik na Volovskem, deželni poslanec isterski g. Vinko Zamlić.

Pa kakor ste bili v cerkvi dve slovesni sv. maši, jedna črna za vse preminule (njih 6) tovarše, in druga v zahvalo zvešujoča se z zahvalno pesmijo: „Te Deum“: tako je na svetu združena žalost z veseljem. Slavnosti štiridesetletnice se nista vdeležila dva gospoda, jeden zadržan po bolehnosti, gosp. France Tomšič, kaplan v Kazljah; drugi pa po smertnem dogodku. Prečast. gosp. Janez Koman, kanonik v Terstu, je sporočil svojemu bratu Jožefu v Sežano: „Danes ob 6. uri zjutraj je umerla naša ljuba sestra Mina (Marija).“ Marija Komana je več let gospodinila pri pokojnem bratu Jakobu Komanu, bivšem župniku dekanu v Skednji, potem pa pri bratu Janezu v Terstu. Bila je blaga, pobožna duša, ki se vsem znancem v molitev in spomin priporoča. „Dobro in hudo, življenje in smert, uboštvo in obilnost je od Boga!“ (Eccli 11, 14)

Mnogi so gospodom čestitali ustmeno, veliko telegramov in še več pisem je došlo med obedom. Sam premilg. škof so berzobjavili iz Tersta, da se v duhu veselje s slavljenici ter jim svoj očetovski blagoslov podeli. Navadne napitnice so se veršile zaporedoma: Zlatomašniku sv. očetu Papežu, saj se mora vsak dober kristjan veseliti, da imamo tako izvrstnega višega namestnika Kristusovega v Rimu, in bo rad priterdil latinskemu kronogramu: CVM Leone XIII saCerDote IVbiLao IVbiLat bonVs! (Z zlatomašnikom Leonom XIII se sleherni poštenjak veseli.) Potem svetlemu cesarju, milg. škofu, slogi med kranjsko-slovensko in istersko duhovščino, in druge.

Naposled se razdeli med slavljenice sledeča zdravica:

Pozdrav preserčni, bratje prečastiti!
Ki z raznih krajev semkaj ste dospeli,
Da par trenutkov v družbi bi veseli
Slavnost prelepo mogli ponoviti:
Že štirje križi lét so v večnost skriti,
Ko ste mladenči novo mašo peli,
A v službi Božji zdaj ste osiveli;
Je muk, grenjkôb dovolj Vam bilo vžiti;
Toda, ko se zmed Vas tovarš pogreša
Že mnogotér, in hladni grob ga krije
Pustivšega svet zlobni, goljufivi:
Naj, bratje, Vam pa čversta moč ne peša,
Naj up nadzemni vedno svetlo sije!
Še mnogo lét, preljubi Bog Vas živi!

Koroško. „Danica“ je undan prinesla prelepi pastirski list Kerškega kn. škofa preč. g. dr. Kahna. V tem gniljivem pisanju visoki višji pastir popisuje silno pomanjkanje duhovnov in iše pomočkov, da bi se saj sčasoma v tej reči pomagalo. Ker je med drugim skerb-ljivi najboljši višji pastir poklical tudi par oo. jezuitov za profesorje, se je prostomišljaški magistrat vtaknil v to zadevo, ki mu nič mar ni in ki jezuite brez pozna samo iz lažajivih judovskih časnikov, in zato se je pošteno osmodil pred vsimi previdnimi katoličani. Koroški katoličani pa so se tudi jeli gibati in podpisuje se pismo zaupnosti in vérne vdanosti do modrega in vsega spoštovanja vrednega škofa. Tako je prav, verli Korošci!

Ne poslušajte slabovercev, ki ne vedó, kaj delajo; ampak svojega dobrega višega pastirja, ki Vam in vašim mlajšim dobro hoče.

Gorica je močno obdarovana s katoliškimi napravami za otroke in mladino. Omenila je že „Danica“ pred nekterimi leti, da blizu Gorice ima neka protestantovka napravo, ki vabi tudi katoliške otroke k sebi in jih iše za krivo vero pridobiti. Vsled tega so katoličani v Gorici že l. 1882 jeli ustanovljati dekliško pribežališče, kteremu je bil varh izvoljen sv. Jožef. K temu so veliko pripomogli goreči duhovni s svojimi darovi, neka priprosta meščanka pa je za hišo z vertom vred v predmestji sv. Roka darovala deset tisuč glđ. in tam se je omenjena naprava ustanovila. Ondi je zdaj 38 deklic, ktere so bile po večem v prehudi nevarnosti škodo terpeti na sv. veri.

Prav imajo Goričani, da tolikanj skerbé, otročičem ohraniti naj veči zaklad. Kako mnogi starši si nakop-ljejo grozno odgovornost pred večnim Sodnikom, ko otroke dajejo ali v krivoverske šole, ali pa jih sicer velikrat postavijo v velike nevarnosti ter utegnejo zgubiti sv. vero in pa zaklad čednosti. Verska vnémarnost je rak, ki ujéda 19. stoletje.

J e z u s.

Jezus Zveličar, nebeška si jéd,
Slajši ti duhu nad sladki si méd;
Tam v Zakramentu nam v kruhu si skrit,
Tam veličastva prikivavaš svoj svit.

Tu v Zakramentu med nami živiš,
Milosti svoje nam revnim deliš;
Če sem očiščen, zavžiti Te smém,
Sreče na zemlji jaz večje ne vém.

Z gole ljubezni si prišel do nas,
Tam v Zakramentu Te najdem vsak čas;
Celiš nam rane, nas varuješ zmot,
Varno Ti kažeš prot' nebu nam pot.

Néba zapustil presvitli si dom. —
Vsikdar na zemlji jaz hvalil Te bom;
Tvoja ljubezen Te k nam pripeljá,
Prišel si z raja v dolino solzá.

Bivaš med nami, o mili Pastir,
In nam odpiraš vsih milosti vir;
V lepi skrivnosti med nami živiš,
Nikdar ovčic nas Ti ne zapustiš.

Tam v Zakramentu je milosti vir,
Tamkaj deliš nam nebeški svoj mir;
Kdor je v težavi, ga stiska bridkost,
Tam v Zakramentu le najde sladkost.

Naj je po noči, al naj bo čez dan,
Tú v Zakramentu Te najde kristjan;
Vedno pripravljen si Jezus, naš Bog,
Da nam pomagaš iz stisk in nadlog.

Hiti, o duša, le tje pred oltar,
Tam te obsije ljubezni vse žar —
Jezus Zveličar tam v kruhu je skrit,
Milo obsije tam Njega te svit!

Tam mu potoži življenja bridkost,
 Tamkaj občutil boš greha grenkost;
 Prosi ga: Jezus, moj mili Gospod,
 Brani in vari me greha nezgod!

O, ne zaverzi nas, svojih ovčic,
 Spomni, o Jezus, se naših dušic;
 Sladki naš Jezus, to milost nam daj,
 Srečno da pridemo v ljubljani raj! I. Z.

Ime Jezusovo.

Jezus! o Ime sladkó!
 Nad imeni vsemi krasno,
 Nimaš zemlja ga, nebó —
 Da slovi tak milo-glasno;
 Ti si zgolj dobrotljivost,
 Ljubeznjivost in krotkost.

Jezus, Rešenik svetá.
 Nas vezí rešuješ gréha;
 Jezus, močni vojvoda,
 Pred katerim zmaj se vpéha;
 Ime Jezus — kjer doní,
 Vsa peklena moč beží.

Jezus, sladki vir, — vsikdar
 Duše nam sladiš, napajaš;
 Jezus, večni solnčni žar,
 Ki v ljubezni serca tajaš;
 Ah, kdor Tebe je objél,
 Srečen je nad vse vesel.

Jezus, ljubeznjivi glas,
 Dih nebeške melodijske;
 Ki že v solz dolini nas
 Zveselí, tolažbo dije;
 Ti si serčna mi radost,
 Moje duše blaženost.

Jezus, mana, rajska jed,
 Ki živiš nas, nasituješ;
 Ti si slajši kakor med.
 Moč življenja podeluješ;
 Slaj si v ustih mi hladán,
 Balzam, lék vsih mojih rán.

Jezus, krona vsih dobrin,
 Tam v nebesih in na sveti;
 Daj mi moč, da praha sin
 Čast priserčno smém Ti peti;
 Tvoje, Jezus, presladkó
 Mi Imé najljubše bó.

Prosim, Jezus, te tedaj,
 Zadnjo uro me obiši;
 Imé Tvoje — sladki raj, —
 V serce, v dušo mi zapiši;
 Naj mi bode bramba, škit,
 Me preseli v večni svit.

Radoslav.

Pogrebнице.

VI. Pogrebница starišev.

Mili oča } ste skončali
 Ljuba mati }

Tega sveta hudi boj;
 Tukaj mirno bote spali
 V hladni zemlji od nocoj.

Grozno bridka je ločitva
 Od zapuščenih sirot;
 Nam tolažbo da molitva,
 Ktero je učil Gospod.

Tvoja volja, Bog nebeški,
 Se povsodi naj zgodi.
 Ti želiš, naj rod človeški
 Se pri tebi veseli.

Tukaj sladko, mirno spite,
 Ko ste zapustili nas.
 Dokler se ne sprebudite
 Na Gospodov mili glas.

Simon Gaberc.

Razgled po svetu.

Sv. Cerkev rešiteljica narodnosti. O španjskih razmerah v 15 stoletju piše C. L. Herman (zgodov. svetovni položaj Judov): Natančni pogled v zgodovino Španjcev in judov nas prepričuje, da so judje vedoma ali nevedoma to namero imeli, postaviti judovsko narodno kraljestvo na razvalinah španjsko-kerščanske in arabsko-muhamedanske države. Na španjskem je bil hud boj za kerščansko vero in španjsko narodnost. Edina pomoč in rešitev pred judi je bila Cerkev in duhovstvo. Kdor je hotel še Španjec ostati, moral se je dobro okleniti sv. Cerkve, in ko so duhovni branili kerščanstvo, varovali so ob enem španjsko narodnost. Ni čuda toraj, da se nikjer na celem svetu ni katoličanstvo in narodnost, to dvoje, tako strinjalo, kot na španjskem.

Španjci namreč se morajo zahvaliti le še katoliški Cerkvi in kerščanski veri za svojo samostojnost in ohranitev narodnosti. To bodi nauk tudi za Slovane, kateri sanjajo o slovanški liturgiji, glavno stvar pa v némar puščajo!

Ogersko. (*Romanje v Rim.*) Iz Budapešta se poroča: 20. decembra bodo romali ogerski velikaši in duhovni v Rim k papeževi zlati maši. Romanja se bode vdeležilo okoli 500 oséb.

Rim. Papež so naznanili kardinalom, da se gerški prebivalci premnožih macedonskih krajev želé zediniti s katoliško Cerkvijo. Zato prosijo, da bi jim poslali katoliških duhovnov, kateri bi jih podučevali.

Papež in države. Papež so v pismu do kardinala Rampolla za današnje čase nenavadno dobro pojasnili načela vladanja cerkve in razmére med svetim Očetom in različnimi državami. Sv. Oče pravijo, da so prevzeli poslanstvo sprave. Napake posameznih narodov odkrivajo takó, kakor je Zveličar v znanem nedeljskem evangeliju govoril o Jeruzalemu. Govoreč o Italiji razvija papež svoje ideje o rimskem vprašanji, ter zaznamnjuje za prvi pogoj k spravi pravičnost, dostojanstvo in neodvisnost apostolskega Sedeža. Nato se ozira na zgodovinsko preteklost svetne oblasti in papeškega Rima, ter zahteva svetno neodvisnost kot neobhodno potreben čin za rešitev rimskega vprašanja in za spravo.

Dalje govori pisanje o Avstro-Ogerskem: „Pobožnost cesarjeva, kakor tudi ostalih udov cesarske rodovine,

vdanost do apostolskega Sedeža je napravila najboljše razmere med Vatikanom in avstrijsko-ogersko monarhijo. S tem in pa po previdnosti mož, kateri živajo cesarjevo zaupanje, bode mogoče verske koristi Avstrije povzdigniti, zapreke odstraniti in vsakršne težave v popolnem sporazumljenju premagati.“

Nato se obračajo sv. Oče k Francoski, s katero želé mir, in pa k Španjski, Portugalski, Belgiji in Pruski, o poslednji državi pravijo, da je treba ondi versko pomirovanje nadaljevati in doveršiti. Isto skrbnost bodo gojili tudi do drugih nemških držav in želé, da bi vse te države, zlasti pa Bavarska, po pravi poti hodile. Papež želé tudi, da bi bile angleške naselbine in pa Ruska bolj pristopne dobremu vplivu sv. Cerkve. Konečno pravi namestnik Kristusov: „Naša dolžnost je, vero tam, kjer je že terdne korenine pognala, kakor v premoznih ameriškanskih državah, vterjevati, vstanovljati misijone med divjaki in ločene narode, zlasti vzhodnje in gerke, zopet s sveto Cerkvijo zediniti.“

In to priprosto pismo, katero je le navod, kako naj se ravna novi državni tajnik kardinal Rampolla, dela nekterim listom mnogo preglavice. Menda se bojé, da njihovim lažém in farizejstvu sedaj nihče več verjel ne bo, in da njihovo oznanovanje vojske proti „rimskemu antikristu,“ kakor papežu psujejo, ne bode imelo nikačega vspéha več. To pa ravno najbolj dokazuje, koliko veljavo da ima papež, če tako navadno pismo njegovo sovražnike papeža in sv. Cerkve tako vznemiruje.

Ne bilo bi težko dokati, da Italija nikoli ne bo prišla do kake politiške pomembe in moči, dokler bo v razporu s poglavarjem sv. Cerkve, ki je oče vseh pravih Italijanov. Kako bodo stotisočeri katoličani veseljnega sveta v Rimu, kamor bojo hodili o zlati maši sv. Očeta, kako bojo gledali v svetem mestu tiste, ki so papeža oplenili in prisilili, da se je moral v Vatikan umakniti? Zato bi se sprava naj lepše podala zdaj, o zlati maši sv. Očeta.

Bulgarski novi knez, kakor pišejo, ima enega naj hujših sovražnikov v razkolnem metropolitu Klemenu v Sofiji. Ta človek zbira okrog sebe vse stare in nove rogovileže, kateri kličejo razkolnega Rusa v deželo. Pravijo, da vlada bode metropolita odstavila in bulgarsko oklicala za neodvisno. Za katoličanstvo bi to utegnulo biti vgodno, ker bulgarski narod se k Rimu nagiba. Katoliški liberalci, kateri so izdajci svoje vere, se vé, tega ne slišijo radi in bogokletno govoré in pišejo celo zoper blagoslov, ki ga je knez prosil od papeža; pravim katoličanom pa je vera prvo, potem še le narodnost, za katero sicer tudi Rus ne praša toliko, kolikor za svoje gospostvo.

Kakor nekdaš Golijat Davida, tako neki izselci in razkolniki v pisanji iz Petrograda psujejo sv. Očeta Leona, kterege sicer vesoljni svet spoštuje in povzdiguje njegovo modrost. Bahajo se, da njihova domovina se nad tisuč lét šteje k pravovérni cerkvi, pa da ne bodo dopustili, da bi se ondi (v Bulgariji) vkoreninilo krivoverstvo (to je, katoliška Cerkev), pa da ni daleč čas, ko bode malopridno drevo izkoreninjeno izmed njih ljudstva! — To kaže dosti očitno, da nasprotovanje proti knezu Ferdinandu ni samo politiško, ampak tudi versko, in v resnici čudo bi bilo, ako bi v tako neenaki vojski se David Golijatu ubranil. Ravno ker tiče ta stvar naj važniše zadevo človeštva, vero, se pa tudi po drugih deželah gibljejo sočutja in protičutja, kakor je komu več vera, ali pa presiljena in lažnjivo-razumljena narodnost.

O princu Ferdinandu je slišati, da je pravi izgled katoličanstva, da je skoro vsak dan pri sv. maši kato-

liškega misijonarja, da se vdeležuje tudi drugih katol. opravil ter rad vidi katoliške duhovne in naprave.

V pismu do nekega prijatelja pravi princ: „da veruje v Božje varstvo“, in ko je pojasnil, kako da je pripravljen za dobro bulgarsko ljudstvo žrtvovati se, sklepa pisanje rekoč: „Naj Bog blagoslovi ta program in me podpira v moji težavni nalogi, kateri sem se podvergel...“

V vladnih opravilih je zelo natančen in od ranega jutra do šestih popoldne dela neprenehoma državne opravila. — Temu nasproti ga pa nasprotniki popisujejo kakor naj bolj osornega človeka v telesnem in dušnem oziru! Najberže jih bode to, kar je katoliškega na njem.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

V splošnji namen so za mesec oktober (vinotok) priporočeni v molitev:

a) Glavni namen:

Tretji red sv. Frančiška.

b) Posebni nameni:

1. *S. Remigij.* Ta in vsaki dan v mesecu vse naznanjene, pa ne še zaznamovane ali nenadne zadeve. Božji posebni blagoslov v pričetem šolskem letu.

2. *Rožnega venca nedelja.* Sv. oče; naj večje dobrote kerščanskega zahoda, ki so zopet v nevarnosti pred nevero; zopetna vstanova rožnega venca v družinah.

3. *S. Kandid.* Več posebno priporočenih hudo bolnih; spreobrnje veliko brezbožnih družinskih očetov; več revežev brez službe in kruha.

4. *S. Frančišek Seraf.* Cesar avstrijski; frančiškanski red; katoliški pisatelji in vredniki; več na živcih bolnih.

5. *S. Placid.* „Duhovni in obhajanci“; hude skerbi zaradi skušenj; hiter konec žalostnih pravnih preprirov; ohranjenje pred krivo prisego.

(Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Sestro priporočam v bratovsko molitev za pobjljanje. — Že delj časa v glavi bolna oseba, ki hoče zahvaliti očitno naznaniti, če bo uslišana. — Več manj obdarovanih pa dobrih dijakov, da bi mogli srečno priti iz šolskih klešč.

Listek za raznoterosti.

V Mariborsko kn. šk. semenišče je sprejetih 17 novih bogoslovcev.

Iz Ljubljane. (Naši dijaki.) Kdo bo zamiril zadovoljenemu kmetu, stradajočemu rokodelcu ali sploh revežu, ako želi tudi on svojemu sinu odpreti šolska vrata, da bi sčasoma prišel do glajega kruha ali ga pomóčil košček še komu svojih lačnih bratov poznejša leta?... Čez stotino je lepozmožnih šolskih mladenčev, katerim smo bili primorani — hočeš, nočeš — dati listek za par žljic gorke jedi v ljudski kuhinji, in to večinoma le po enkrat na dan. Zopet drugi skušajo za druge potrebe dobiti kaj pomoči. Pritiskanje, ki ni še pri koncu, je nekaj menda že tudi zato, ker je Gorenjcem gimnazija spodmakojena... Kako se bo izhajalo, ne vemo? Ko bi vsak počez dobil le za 5 solcov na dan, je treba 150—200 ranjškov na mesec! No, pomoč Božja in prijateljstvo šolske mladine, do ktere imajo serce vsi človekoljubi.

Ako naši dobri rojaki po priméri še devetkrat toliko darujejo, kolikor so zložili v tednih šolskih počitnic, bomo zaupljivo izkobacali. Blagi gosp. umetnik Miroslav je obljubil, da bo dve lepi podobi naslikal za podporo naših dijakov. Pridni gosp. Ign. Hladnik, kakor je znano, je že vdrugič odmenil čisti dohodek svojega glasbenenega proizvoda za kuhinjo naših dijakov. Danica kaže, da ima dežela veliko lepih serc. To je res lepo in moramo zaklicati: „Vivant sequentes!“ „Pot le-tá je lepa, prava; kdor sledi jo, njemu slava!“

Ephemeris parochorum, kateri list smo že priporočili pred nekolikim časom, je začel izhajati letos o sv. Jožefu in stane 3 franke za dežele, ktere so v poštni zvezi, za druge pa 4 franke. Denar se pošlje z napisom: *Libraria Aureliana Romana*; naroči se pa tudi lahko v katol. bukvarni v Ljubljani. Dobili smo dozdej 4 zvezke, polne učene, djanske in koristne tvarine. Obsega dela sv. Očeta, njih okrožnice, govore, določila svetih zborov, rešenja na premnoga težavna in zamotana vprašanja, tvarine iz cerkvenega prava itd., kakor kažejo marsikteri spisi, ki jih je „Dan.“ že prinesla.

Abrahamovanje. V Javorjah nad Škofjo Loko je 13. t. m. čast. gosp. župnik Mat. Jereb v krogu več prijateljev obhajal svojo 50letnico. Blagi še vedno goreče delavni, za svoj poklic močno izurjeni gospod, rojen v Idriji, posvečen l. 1860, je pridno delal za olepšavo svojih cerkvá, kakor tudi za dušni blagor svojih vernikov, bil prihuden in vselej postrežin do svojih sosedov. Bog mu ohrani dušne in telesne moči še prav mnogo lét!

V Komendi se 2. listopada prične ljudski misijon. Čast. g. župnik M. Tavčar, ki je v cerkvi in ob cerkvi vse prelepo olepšal, napravil in vravnal, hoče zdaj še posebej poskerbeti za notranjo lepoto svojih vernikov. Med drugim je ravno dogotovljeno prelepo znamenje (kapela) ob križempotu blizu cerkve, ki le še čaka primernih podob in sploh oslikanja. Bog daj srečo!

Missa pro Defunctis. Za sop. alt. ten. in bas, postavil in založil Franc Miglič, organist na Igu; delo I. cena 40 kr. Čisti dohodek je svetemu Detinstvu odmenjen. Tisk J. Blaznikovih naslednikov je prav ličen. (Nekteri tiskovni pogreški v tekstu se dajo lahko popraviti.) Skladba je melodična, lahka, v pravem cerkvenem duhu. Priporočiti smé se orgljavcem in kateri taci reči potrebujejo.

Naj bode toraj délece gorko priporočeno, tem bolj še, ker je na korist svetega Detinstva. Dobiva se v katoliški bukvarni in pri g. založniku na Igu.

Rim. Sv. Oče Leon so svitl. nadvojvodu Albrehtu Avstrijskemu za njegov 70. rojstni god

podelili slavni red Kristusov. Ravno ta red so podelili angleškemu lord-u Fitzalan-u Howardu, vojvodu Norfolkškemu.

Bosna. Poslednji čas ste blagoslovljeni cerkvi v Bieljinu in v Bežlji. — Fra. Rafo Barišić, novomašnik, odšel je te dni v Albanijo za učitelja mladini.

Mašniško posvečenje bode premil. gosp. kn. škof podelili prihodnjo nedeljo diakonu čast. g. Alojziju Žužek-u.

Dobrotni darovi.

Za ubožne dijake: Internus 1 gld. — Vis. rod. Sofija Auersperg s kontesama 4 gld. — Čast. g. Mat. Tavčar 10 gld. — Dober prijatelj 1 gld. — „Rajnske najdenček“ = 1 gld. — „Lepa prilika“ 20 kr. — J. P. 30 kr. — A. St. 2 gld. — Preč. g. župnik Fr. Karun 5 gld. — Čast. g. župnik Jan. Ažman 10 gld. — Čast. gosp. Val. Pečnik 2 gld. — Čast. g. benef. J. Sakser 1 gld. — Vterjen prijatelj A. 3 gld. — G. Fr. Nasprotrativski „za malo soli“ 5 gld. — Gospa Mar. Pukelstein 1 gld. — Gospa Hel. Dolinar 1 gld. — Čast. g. župnik Ant. Klemen 3 gld. — Č. g. Fr. L. 2 gld. — Č. g. župnik Al. Staré 5 gld. — Čast. g. kapl. Jak. Porenta 2 gld. 50 kr.

Za sv. Očeta: Čast. gosp. župnik Bl. Artelj 2 gld. (za kelihe). — A. St. 10 gld. (za zlato mašo). — Preč. gosp. župnik Fr. Karun 5 gld., čast. gosp. kapl. Andr. Kalan 2 gld., čast. g. Jož. Šterbenc 3 gld. (vsi za kel.). — Čast. gosp. Jan. Sakser 2 gld. (za kel.). — Čast. g. kapl. Jak. Porenta 2 gld. 50 kr. (za kel.) — Prečast. gosp. župnik Mat. Hočevár 7 gld. (za kel.) — Čast. g. kapl. Mart. Malenšek 3 gld. (za kel.)

Za odkupovanje zamurcev Dahomejcev: Gosp. Fr. Omejic 1 gld.

Za pogorcelce v Vel. Pecah v St. Viški fari: Čast. g. Fr. L. 1 gld.

Za afrikanski misijon: Č. g. Fr. L. 1 gld.

Za bandero N. lj. G. presv. Serca: Č. g. Fr. L. 1 gld. — Č. g. Jan. Sakser 1 gld.

Za uboge s točo poškodovane Dolenjce: Čast. g. benef. Jan. Sakser 5 gld. — Neimenovana 5 gld.

Za bratovščino za duše v vicah: Čast. gosp. Jan. Sakser 1 gld.

Za Marijanišče: Č. g. župn. Jan. Brence 2 gld. — Preč. g. kan. dr. Matija Leben 10 gld.

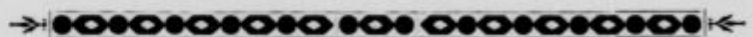
Za Danski misijon: Neimenovana 5 gld.

Za pogorcelce v Ribnici: Neimenovana 5 gld.

Za srednje-afrikanski misijon: Neimenovana 5 gld.

Za Bosno: Neimenovana 5 gld.

Za razširjanje sv. vere: Neimenovana 5 gld.

Matevžem godovnjakom.

Matejev lepo je število —

Vse dobro vošimo za god,

Naj solnce sreče jim svetilo,

Naj dobro vse jim dá Gospod!

Pogovori z gg. dopisovalci.

Gosp. Jan. Snoj, p. Zagor: Prosim, naznanite, kakošen namen ima posl. denar?